



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

Caput 8. De Impedimento Disparitatis cultus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

Secl. I. De Imped. Matr. Recept. Sent. 197

renuocatio mandatario innotuit ante coniugis occisionem, non esse huius impedimenti reum; sicut nec est reus ille, qui dedit consilium, quod nihil influxit, vel qui ratam habuit coniugis occisionem. Deinde impedimentum hoc non reddere machinantem inhabilem simpliciter ad quodcumque aliud Matrimonium, sed tantum respectu adulterantis, vel eius, qui simul in coniugis necem machinatus est ad inuendum inter se Matrimonium. Henric. l. 12. c. 14. Valent. 10. 4. d. 16. q. 5. f. 3. m. 3. S. a. v. Imped. n. 7. Coninch d. 31. n. 64. Sanch. l. 7. d. 78. n. 23.

impedimentum criminis non incutitur ob unum tantummodo delictum, sed propter vtrūque, id est, propter adulterium cum Matrimonio, vel ob cū Matrimonij promissione, vel cuncti homicidio. Guier. de Matr. c. 105. n. 6. Bonac. hic q. 3. p. 6. n. 4. 21. Sanch. l. 7. d. 73. n. 49.

CAPVT VIII.

De Impedimento Disparitatis cultus.

Matrimonium inter dispares cultus, nempe inter fidelem & infidelem est iure Ecclesiastico irritum. Imo inter personam baptizata & catechumenam. Quia catechumena Baptismo caret, qui est ianna Sacramentorum, quamvis fidem teneat, & in gratia constituta esse valeat. Iure autem diuino, vel naturali non est inualidum, quamvis sit illicitum propter periculum prolis. Concil. Tolet. 3. c. 14. Reginal. catechumen. lib. 3. n. 167. Filliuc. tract. 10. part. 2. n. 225. nam persona & 226. Guier. cap. 104. Coninch d. 31. n. 41. nam.

Matrimonium verò inter fidelem & hereticum, vel apostatam, vel excommunicatam validum est, cum nullo iure irritetur. Quia inter hoc non est cultus disparitas, cum omnes sint baptizati. At graue committitur piaculum quando contrahitur cum heretico, seclusa aliorum locorum consuetudine, v. gr. in Germania, Gallia, Polonia. Quia in iis ex consuetudine recepta, & tolerata licet coniugia Catholica permittantur liberè, & absque peruersionis periculo in fide permanere. Quia ea coniugia inuentur instar aliorum contractuum ciuiliū ob amicitia leges, & ad communem pacem, & Reipublicae tranquillitatem tuendam. Azor. to. 1. l. 8. c. 11. q. 5. Setar. in Opus. de Matr. n. 18. Bellar. de Matrim. l. 2. cap. 23. Reginal. l. 31. n. 169.

Matrimonium fidelis cum heretico cum probabili peruersionis periculo licitum est ex eximia aliqua causa, verbi gratia augmenti & propagationis Ecclesiae, vel tranquillitatis eius statum, qui sub aliquo heretico Principe, & consiliariis hereticis tenentur oppressi. Quia ex hoc periculo salutis spiritualis amittenda est, quāuis peccatum sit: non tamen ex his peccatis adfit, quae quauis circumstantia posita, vel detracta, suam retinent deformitatem: sed ex his, aut illis circumstantiis pendere videatur. Pontide Matrim. in append. cap. 6. Diana part. 3. tr. 4. resol. 269. Crediderim, hoc non esse amare periculum, sed illud ingens bonum diligere, ad quod sine eo periculo perueniri non potest. Itaque periculum non amans adit, sed proptus inuitus. Confirmari ex doctrina plurimorum Theologorum asserentium, non esse peccatum exponere se periculo spiritualis salutis ex aliqua virgenti causa. D. Tho. 2. 2. q. 10. art. 9. Caiet. in sum. v. Periculum. Sanch. l. 7. d. 78. n. 15. At mil. v. Periculum. Nauar. c. 3. n. 14. Suar. i. p. to. 4. d. 31. S. a. v. Absolutio n. 12. Valq. Opus. de resist. c. 3. s. 2. dub. 6. n. 23.

Si infidelis conuerti renuat, sed velit cohabitare

40
Adulteri
fuerit
autem
con
trahe
re Ma
trimo
nium
de
facto
vel d
e iure
non va
let, ex
causa
adulter
ij

41
Tunc casus
in
quo
inter
imped
imentum
adulteri
quod
non
est
causa
imped
imenti
non
est

42
Impedimen
tum
criminis
non
est
causa
imped
imenti

OBAR
Mort
III. IV
IV

Si in fidelis habitare sine Creatoris iniuria, Matrimonium conuenit non tamen illud potest dissolui. Quia prohibitum licet, licet vellet peruersionis periculum, quod ut plurimum bitare sine accidere assolet. Ad dissoluendum autem Matrimonium in hoc casu, non requiritur sententia Iudicis, sed satis est sola admonitio fidelis facta infideli, an conuenit velit: nisi aliunde constaret obstinatio. Diana part. 3. tract. 4. resol. 252. Sanch. l. 7. d. 74. n. 8. & 9. Filliuc. tr. 10. p. 2. num. 219.

47. Quandonam dissoluatur Matrimonium, non est certum apud Doctores. Rodriguez 10. c. 2. 9. & Richard. in 4. dist. 39. a. Adicunt, statim dissolui, non expectato transitu fidelis ad aliud Matrimonium, quando infidelis admonitus, recusat legitime habitare. Hostiensis Cap. Gaudemus, & Ioan. Andreas nu. 15. aiunt, dissolui quando elapsus est terminus ab Ecclesia constitutus ad determinandum, an infidelis velit, legitime habitare. Ex receptiori tamen sententia affirmo, non dissolui prius Matrimonium, donec fidelis ad alias nuptias transeat, ita ut generatio vnus sit alterius corruptio. Quare si fidelis nunquam mutet statum, perseverabit prius Matrimonij vinculum: & quotiescumque infidelis conuersus fuerit ad fidem tenebitur fidelis illum tanquam coniugem verum admittere. Sanch. l. 7. d. 75. n. 2. 3. & 4. S. v. l. m. pedimen. Matrim. 8. Coninch dub. 16. num. 63. Nauar. c. 2. m. 49. Valent. 10. d. 10. g. 1. pun. 7.

48. Fidei licet, ad Religionem vel ordinem transire, & votum simplex castitatis emittere. Licet infidelis monitus conuenit renuit, licet habitare velit absque Creatoris contumelia, & sine pertractione aut inductione ad peccandū. Sanum autem consilium esset existente probabili conuersionis spe, coniugem ad Religionem, aut Ordines non transire, aut votum castitatis emittere. Et quidem per professionem in Religione Matrimonium etiam prius consummatum dissoluitur; per Ordines autem, aut simplex castitatis votum non soluitur. Verum tamen est, fidelem conuersum, qui suscipit Sacros Ordines non esse alteri coniugi restituendum, qui conuertitur, postquam fidelis ordinibus est initiatus. Quia ille debet sibi imputare, quod tardē sit conuersus. D. Thom. in 4. dist. 39. q. 1. a. 5. ad 4. Filliuc. tr. 10. part. 2. n. 244. Henric. lib. 11. cap. 17. num. 8. Bonac. hic. q. 3. pun. 7. num. 9. & 10. Sanch. l. 7. d. 76. Coninch d. 26. num. 66.

49. Quando alteruter parens solus fidelis est, si Proles doli proles sit doli capax, non est cogenda ad fidem, sed suæ libertati relinquenda. Si autem non sit capax doli, eius conditionem sequi debet, qui ad fidem conuertitur. Quia eo ipso, quo alter, uter coniux est fidelis, ius habet Ecclesia compellendi ipsum, ut prolem minimē doli capacem Sacra diluat vnda. In dubio autem, an proles sit capax doli, in fauorem fidei est presumendum. Cap. Iudei 18. q. 1. Concil. Tolet. 4. c. 56. D. Tho. in 4. dist. 39. q. 1. a. 4. ad 4. Sanch. l. 7. d. 73. n. 16. Sotus in 4. dist. 39. q. 1. a. 3. ad 2. S. v. l. m. Matrim. imped. n. 8.

CAPVT IX.

De Impedimento Violentie, vel Metus.

Metus seu Violentia est impedimentum dirimens Matrimonium, quod quidem per grauem metum cadentem in constantem virum initum iure Ecclesiastico est inuolidū, modo metus iniuste sit à causa libera ad hoc, id est ad extorquendum consensum incassus. Vnde per metum leuem non redditur Matrimonium inuolidū. Quia in iure non habetur ratio lenis metus, nisi ille tollat omnino consensum: tunc enim irritum esset in conscientia, ad validitatem enim eius iure natura consensus requiritur. Cap. Veniens 2. de despons. Cap. De eo qui dixit 2. Nauar. cap. 22. num. 50. Tolet. l. 7. c. 12. Reginal. l. 1. n. 76. & 78.

Solum Ecclesiastico iure est irritum Matrimonium metu extortum, non iure natura. Quia ceteri contractus celebrati cum metu graui non sunt iure inuolida: Ergo neque Matrimonium. Ideo Matrimonium per vim, & metum inter infideles celebratum validū erit. Quia iuri Ecclesiastico non subest. Filliuc. tr. 10. p. 2. n. 109. Sanch. l. 4. d. 14. n. 2. & 3. Bonac. hic. q. 3. pun. 8. n. 8. & 9.

Dupliciter potest inueniri metus ab extrinseco, id est, ab homine Primo iniuste, Quando quis sub graui poena cogitur à Iudice contrahere Matrimonium, & stare sponsalibus antea celebratis, quæ ille recubabat adimplere iussu cogitur, & iure licito compelli potest, cum teneatur illud perficere: & ideo validum est Matrimonium cum tali metu contractum. Secundo iniuste. Quando quis minatur accusare futrem de furto patrato, nisi talem sceminam ducat: minatur iniuste accusationē per ordinē ad extorquendum consensum: & consequenter Matrimonium cum huiusmodi minis seu metu iniuste, erit inuolidū. Coninch d. 8. n. 15. Reginal. l. 3. n. 79. Bonac. hic. q. 3. pun. 8. n. 10. & 11. Rodrig. part. 1. cap. 230. Henric. lib. 11. cap. 1. num. 2.

Quando metus incutitur à causa libera, non tamen ad hunc finem, vt Matrimonium inea- tur, sed ob aliam causam: Matrimonium cum eiusmodi metu celebratum, validum est. Quia licet Matrimonium celebratum per metum incussum ad alium finem, sit aliquo modo inuoluntarium: illud tamen inuoluntarium nō censetur causa consensus; sed tantum occasio, & consequenter insufficiens, ad reddendū Matrimonium inuolidū. Vnde validū est coniugium contractum à defloratore puellæ, quem pater vel frater puellæ volebat occidere, sed ipse deflorator sponte sua obtulit se ad celebrandū Matrimonium, vt mortē euaderet. Similiter validū est Matrimonium, quod obsessus contraxit cū filia obfidentis, vt euicaret molestiam obfessionis, modo obfidentis non obfedit ad hunc finem, vt obsessus eius duceret filiam. Præterea validum esset Matrimonium contractum inter filium Medici & ægrotum, quē Medicus curare no-ebat, nisi eius filiā duceret. Quia metus mortis non